

**Система за оценяване и предлагане на онлайн курсове
в колежа на Калифорния, САЩ**

Мария Петкова

**A system for peer review and access to online courses
in California Community Colleges, USA**

Maria Petkova

Abstract:

This is a report of an instructor's experience with distance education in the community colleges of California, USA, where the same standards of course quality need to be applied for the accreditation of online courses as are applied to traditional classroom courses. In addition to specialized technical support, the POCR (Peer Online Course Review) system trains and pays college educators to review their colleagues' online courses and help align them to each state-wide standard, including content presentation, interaction, assessment, and accessibility. The approved courses are then offered online to students in the whole state of California, thus enhancing the efficiency of each college and providing countless choices of subjects and majors for students to work on from anywhere, at a convenient time of day.

Keywords: online course design, peer review, distance education, accreditation

For contacts: Maria Petkova, University of Plovdiv Smolyan Affiliate, mpetkova@uni-plovdiv.bg

ВЪВЕДЕНИЕ

В американския щат Калифорния функционират 116 държавни „полувисши“ колежа, наречени *community colleges*. Те предлагат дипломи и сертификати за разнообразни професионално-технически програми, обикновено с двугодишен курс на обучение. Общо тези колежи имат над 1.8 милиона студенти, като приемът в тях е отворен за всички желаещи, независимо от способностите или уврежданията им, успеха им в училище или образователния им ценз. В случаите, когато студентът не е готов да се справи с дадена програма, той се записва в необходимите подготвителни курсове, като се предлага и индивидуална помощ и консултации. Учебните такси за тези колежи са много ниски или напълно безплатни за социално слабите. Въпреки цялата тази подкрепа, около половината студенти отпадат поради финансови затруднения, работа, гледане на малки деца и други семейни задължения. Един от начините да се задържат повече студенти, които да успеят да завършат, е предлагането над 10 000 курса асинхронно онлайн, години преди епидемията от Ковид-19 (www.cccco.edu).

От 2009 до 2013 бях докторант в университета Алайънт в Сан Диего, Калифорния и от 2014 до 2019 преподавах английски език в колежа Саутуестърн в Чула Виста, Калифорния. И като студент-докторант, и като преподавател учех и работех в присъствени курсове с важна онлайн компонента в системите за електронна организация на обучението *Blackboard*, *Moodle* и *Canvas*, а водех и изцяло онлайн курсове. През 2018 година всички преподаватели в Саутуестърн, и щатни и хонорувани, получихме съобщение от ръководството на колежа: Търсеха се 15 заинтересовани колеги с компютърни умения, които след специално обучение и срещу допълнително заплащане да преглеждат и оценяват

съдържанието, структурата и достъпността на онлайн курсовете на желаещи преподаватели. Инициативата е обща за всички щатски колежи в Калифорния, като така оценените и одобрени онлайн курсове стават достъпни за всички студенти в щата, независимо къде живеят и в кой колеж учат. По този начин онлайн се предлагат над 90 програми за директно прехвърляне в бакалавърски университетски специалности и над 80 програми за „полувисши“ технически и професионални сертификати (www.cvc.edu). В резултат студентите получават повече възможности за обучение с по-богат избор на специалности, а колежаите повече студенти и следователно повече финансиране от щата.

ИЗЛОЖЕНИЕ

Програмата за оценяване на онлайн курсовете в калифорнийските колежи се нарича *POCR (Peer Online Course Review)*. Когато изявих желание да се включа в нея като оценител през 2018 година, сключих допълнителен трудов договор с колежа, който ме задължаваше да премина тренировъчен курс онлайн, срещу заплащане, да участвам в онлайн срещи с другите оценители и ръководителя на програмата в нашия колеж, и да прегледам и оценя два онлайн курса на колеги, независимо от каква специалност – не бяха от моята.

Тренировъчният курс беше много добре организиран онлайн в системата *Canvas*, към която бяха преминали и всички онлайн курсове в Саутуестърн, а и в другите колежи в Калифорния. Повечето материали четяхме и изпълнявахме задачите за запознаване със системата за оценяване асинхронно, в удобно за нас време, но със задължителни онлайн дискусии и седмични срокове за усвояване на всеки модул учебно съдържание. Практически се упражнявахме да прилагаме критериите от петте части на системата за оценяване на курсовете, като ни се представяха примери за сравнение, обсъждахме и нормирахме оценките си, съветвахме се с другите оценители и с опитен ръководител. Накрая получихме сертификат за оценител на онлайн курсове в колежаите и всеки един от нас пристъпи към преглед и оценка на два курса, които се предлагаха онлайн в нашия колеж и съответните преподаватели доброволно бяха пожелали курсовете им да бъдат оценени и след това отворени за студенти от целия щат.

Прегледът и оценяването на курсовете се извършваше от двама оценители независимо един от друг, като крайната оценка се поставяше от ръководителя на проекта. Поставяхме не само оценка, но и обяснявахме всеки критерий с коментари. Преподавателите, чиито онлайн курсове се преглеждаха, също сключваха договор с колежа, като им се обещаваха техническа подкрепа в дизайна на курсовете, тренинг за използване на системата *Canvas* и се задължаваха сами да прегледат и оценят курса си по всички критерии, преди да го предадат на нас, да го редактират в съответствие със препоръките на оценителите, и да отделят поне 3-4 часа седмично за тази дейност.

Самата система за преглед и оценяване на онлайн курсовете в калифорнийските колежи може да се разгледа и свали от <https://onlinenetworkofeducators.org/course-design-academy/online-course-rubric/> Тя е лицензирана с разрешение да се използва и редактира от всеки, който цитира оригиналния източник (*Creative Commons License*). Системата разглежда четири аспекта на онлайн обучението: представяне на учебното съдържание,

възможности за общуване и взаимодействие между студенти и преподаватели, изпитване и текущи оценки, и достъпност за студенти с увреждания. Някои колежи са разработили и още един, пети аспект за оценяване, който за сега не е задължителен за всички и се прилага експериментално: справедливост и приобщаващо образование. Всеки от тези критерии включва различен брой специфични, конкретни показатели, по които онлайн курсът се оценява като отговарящ на изискванията, неотговарящ или превъзхождащ ги. Съответните оценки се обясняват с подробен коментар с похвали или насоки и идеи за подобрене.

ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНОТО СЪДЪРЖАНИЕ

Този критерий за оценяване включва 14 различни показателя, разделени в четири групи: цели на обучението, използване на електронната платформа, подкрепа на студентите от преподавателя и от колежа.

Целите на обучението се формулират не само за целия курс, но и по-конкретно за всеки седмичен модул или тема. Целите на всяка лекция трябва да бъдат ясни и постигането им да се измерва с реални знания и умения, които студентите придобиват. Задължително е учебното съдържание да съответства и да е достатъчно за постигане на тези цели, като е добре връзката между съдържанието и учебните цели изрично да се обясни.

Ефикасното използване на електронната платформа *Canvas* означава студентът лесно да се ориентира в последователността на темите, материалите и задачите. За предпочитане е да се включат и специални наръчници или обяснения как да се навигира и използва платформата. Съдържанието трябва да е разделено на подходящи модули, подредени в логична последователност, което да улесни възприемането му. Текстът на всяка електронна страница е добре да бъде разделен с обяснителни заглавия и подзаглавия, които да улеснят прочитането му. Различните възможности на електронната платформа се използват максимално за представяне на иновативни и достъпни образователни материали. Особено важно е да се използва не само текст, но и аудио, видео, изображения и графики за по-творческо и привлекателно представяне на учебното съдържание.

Преподавателят е длъжен да насочва студентите как да работят с ясни инструкции, включени към всички материали и задачи, например да си водят записки, когато гледат видеа, или върху какво да се фокусират, когато четат дадена статия. Необходимо е също да оказва индивидуална помощ на обучаемите, в зависимост от нивото на тяхната подготовка, като осигури и подтиква развитието както на изоставащите, така и на напредналите. В края на всеки курс, а още по-добре и по време на курса, студентите оценяват ефективността на дадения курс, учебни материали и преподавател.

Подкрепата за студентите от страна на колежа като институция включва широко обявени и лесно достъпни онлайн правила, като забрана на плагиатството, срокове за записване или отказване от курса, или използване на компютърните зали. В самия курс трябва лесно да се намират линкове към онлайн услуги за студентите, например помощ за студенти с увреждания, консултации с

преподаватели, библиотека, психолог, информационен център, техническа помощ и др.

ОБЩУВАНЕ МЕЖДУ СТУДЕНТИ И ПРЕПОДАВАТЕЛИ

Този критерий за оценяване на онлайн курсовете включва шест показателя, разделени в две групи: взаимодействие на студента с преподавателя общуване с другите студенти. Необходимо е преподавателят да се свърже със студентите, обикновено с имейл, преди началото на курса и да им предостави информация и материали за успешното започване на учебните занятия. По време на курса студентите трябва да имат възможност редовно и ефективно да се консултират с преподавателя по различни електронни или други начини. Добре е да имат достъп до преподавателя чрез имейл, телефон, приемни часове, виртуални срещи и др., като тези контакти са лесно достъпни и ясно обозначени за всички.

Освен с преподавателя, важно е да се насърчи и взаимодействието между самите студенти, по различни начини и с различни видове комуникация – устна, писмена, присъствена или онлайн, синхронна или асинхронна. Специални усилия се полагат, за да се сплотят студентите, като им се поставят колективни задачи, които да съответстват на техните предпочитания, интереси и култура. Успешното завършване на курса изисква участие в онлайн дискусии и др. форуми, като се формулира точно колко често трябва да се включват, с колко дълги и от какъв род коментари и т.н.

ИЗПИТВАНЕ И ТЕКУЩИ ОЦЕНКИ

Осем показателя регулират оценяването на студентите. За да бъде ефективно, то трябва да се извършва върху автентични задания, които да показват реални знания и умения в съответствие с целите на обучението. Желателно е да се използват различни начини на формиращо и сумативно оценяване, например тест, дискусии, презентации, проекти, курсова работа и др. Необходимо е тези изпитвания да са честни, редовни и студентът да получава навременна, обективна информация за това как се справя с материала и на какво да наблегне в подготовката си.

Оценките се базират на предварително оповестени критерии или рубрики, а идеално е да има и примерни образцови работи. Инструкциите за изпитната работа трябва да са ясни, подробни, с примери как да се изпълни успешно заданието. То трябва да се оцени навреме, като оценката се обясни с подробни коментари и насоки кое трябва да се подобри и как. Самите студенти също се упражняват и в самооценка, за да знаят кога изостават и е нужно да потърсят помощ.

ДОСТЪПНОСТ ЗА СТУДЕНТИ С УВРЕЖДЕНИЯ

Този критерий е раздробен на 16 специфични изисквания, които улесняват студентите с увреждания. Някои са свързани с използването на помощни технологии, например стила на заглавията и подзаглавията, оформянето на списъци, таблици и презентации, обяснение на линковете, а не само изписване на URL, ярък цветен контраст, текстово обяснение на изображенията, субтитри за видеата и текст на аудио записите. Други показатели предотвратяват затруднения

при различни заболявания, например избягване на премигващи изображения и автоматично задействащи се видео и аудио материали.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Възможно е тази система да се стори прекалено унифицираща на някои български преподаватели, но това е само дотолкова, доколкото общата представа за книга или учебник например е унифицирана. Всички читатели знаят каква организация на информацията да очакват в един учебник: знаят къде точно да потърсят съдържанието, къде е предговорът или послесловът, очакват материалът да е разделен на отделни глави, които са ясно обозначени, с логични заглавия, подзаглавия, с подходящи илюстрации и т.н. Същото се очаква и от формата на един онлайн курс, а оттам нататък възможностите за творческа свобода и многообразие са неограничени.

Важно е също, че участието в един такъв преглед и оценка на онлайн курсовете в калифорнийските колежи става по желание. Целта е да се помогне на преподавателите с техническа експертиза и дизайн, който е достъпен за студентите. Така оценените, редактирани и стандартизирани курсове се ползват с по-голям успех (Nguyen, 2017) и стават достъпни за всички студенти в Калифорния, независимо къде живеят и кой колеж посещават. Много преподаватели също споделят, че процесът на оценка на курса им от колеги е подобрил и другите им, присъствени курсове, а също и всички аспекти на тяхната работа със студентите.

Благодарности: Настоящата разработка е осъществена с подкрепата на Фонд „Научни изследвания“ на ПУ „Паисий Хилендарски“ договор ФП 23- ФС 003.

ЛИТЕРАТУРА

<https://onlinenetworkofeducators.org/course-design-academy/online-course-rubric/>

Nguyen, A., and the RP Group. (2017). The Online Education Initiative: Access and Quality of Online Education in California's Community Colleges, 2015-2016. Retrieved from <http://ccconlineed.org/wp-content/uploads/2015/09/2015-16OEIDisseminationBriefFINAL.pdf>

www.cccco.edu

www.cvc.edu